

A német ajkúak kitelepítéséről tavaly megkezdett sorozatunk többekben idézett fel vele vagy családjával történeteket. Ám kevesen vállalták, hogy emlékeiket el is mondják, esetleg le is írják. Olvasónk levelét azért közöljük teljes terjedelmében, mert jelezni szeretnénk, hogy továbbra is várjuk a szemtanúk jelentkezését.

Egy szemtanú

tragacssal a községhez elé ment. Majd csoportonként hajtották a vasútállomásra az embereket, ahol marhavagonokba helyezték őket. A mi utcánkra is sor került, bejött a lakásba egy karszalagos puskás flatalember, és utasított, hogy személyenként 50 kg-os személyi holmival a községhez elélt jelentkezünk.

mentesítésül szolgál. A mai napig nem postázták.

A kitelepítettek között sokan régen magyarosították a nevüket. Megyeri, Ferenci, Havas, Környei, Herendi, Hernádi, Siklósi, Sarlós és még sorolhatnám. Nem hiszem, hogy 1941-ben a lakosság 70-80 százaléka német nemzetiségűnek vallotta volna magát.

A budaörsi népet 1946-ban nem boldog újév köszöntötte. Nem múltak még el a háborús borzalmak emléket. Nyakunkon volt egy másik értelmetlen rémület, a „kitelepítés”.

— Hogy is volt? Kinek szólt? Mindenki-ek? Sajnos így kell, hogy mondjam, mert így hajtották végre. Partizánokkal, rendőrökkel (nem budaörsiekkel), karszalagos vagy rendőrsapkás katonákkal, puskás civil ruhás egyénekkkel. Közrefogták a község egy részét, végét, közepét, a Kőhegyet és a község Budapest felőli oldalát. Kizavarták otthonukból a családokat, éjszaka az ágyból, a munkából, az asztaltól a budaörsi nép 70-80 százalékát. Korra, nemzetiségre való tekintet nélkül, banyuval a hátukon, ki kiskocsival, ki

Éppen nálunk volt Siklósi Teréz (a bal oldali kislány a fényképen), akinek az édesapja még nem jött haza a harctérről. Kitelepítették őket is. Vártam a fejleményeket, majd 3-4 óra múlva jött egy idősebb rendőr ellenőrizni. Ő már emberibb hangon szólt, hát maguk nem pakolnak? Nem hallották a rendeletet? Visszakérdeztem: hova telepítenek? Vissza Budapestre? Mert mi már 1936 óta itt élünk Budaörsön. A rendőr magyarázta, oda kell menni mentési okmányért. Csulics Jánosnéval (már meghalt) — akinek a férje soha nem jött haza a frontról — hosszas sorbaállítás után megkaptuk a „tenyérnyi okmányt” azaz a megjegyzéssel, hogy rövidesen postázzák a végleges okmányt, ami

A listák nemzetiségre, volksbundistákra és nyilasokra íródtak. Törvénytelenül de sikerült. Kislányaink (itt küldök közülük hármat a képen), tanítás nem lévén, keresték egymást, iskolatársaikat, megtalálták a vasútállomáson a marhavagonokban. Szaladtak is haza, hogy éhesek a barátnők, a játszótársak. Kicsit összefogtunk, főztünk levest, krumplit, és csomagoltunk kenyeret meg amink volt. Vitték a kislányok örömmel, hogy segítsenek rajtuk, míg „hazaengedik őket”. Egy pár nap múlva sírva jöttek vissza, hogy elvitték a vonatot. Hol vannak? Ki tudja, hová, merre kerültek, szerte a világba. Tíz évet éltem velük, köztük. Mit hagytak maguk után? Nézzük meg a köhegyi passiójáték helyét, a kálvári-

visszaemlékezése

át, a külföldieket csalogató borospincéket, az úrnapi körmenetet, a jó Hangya szövetkezetet... Közel 50 éve a kincseinket, a községünket tönkretette az idegenek nemtörődése.

Nagyon nehéz volt itt-hon maradni is. Nem beszélhettünk egymással anyanyelvünkön, a megszokott módon, csak titokban, mert megfenyegettek, hogy kirepülünk a többi után. Sajnos a 40 év nyomott hagyott mindnyájunkban, akik átéltük a kétészri kitelepítést.

F. J.

„Szaladtak is haza, hogy éhesek a barátnők.” Képünkön: Siklósi Teréz, Csulics Anna és Fejes Gabriella

